

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджмент, публічне управління та HR-
технології» прот. № 1 від 26.08.2025 р.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
СИЛАБУС

2025 / 2026 навчальний рік

Галузь знань	- 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	- 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	- «Управління фінансами, банківська справа та страхування»
Рівень вищої освіти	- перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 3 (90 годин)
Семестр	- 4

Спікер курсу - [Крихтіна Юлія Олександрівна](#) (д-р наук з держ.упр, професор)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

м. Харків, пл. Фейербаха, 7, ауд. 3.406

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу –
<http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=13595>

Розвиток України як демократичної, правової, соціальної держави із соціально орієнтованою ринковою економікою, її спрямування у світовий цивілізаційний простір передбачає формування та розвиток висококваліфікованого корпусу державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

Запорукою ефективного державного управління та його адаптації до європейських стандартів є дотримання верховенства права, забезпечення рівності всіх перед законом, повага прав і свобод людини та громадянина, спрощення механізму надання якісних послуг населенню.

Реалізувати демократичні принципи урядування в державі покликана державна служба – головний елемент системи державного управління. Від професіоналізму, професійної підготовки державних службовців, прозорості їх дій залежить ступінь задоволення законних інтересів громадян, авторитет держави, сталий розвиток країни та її конкурентоспроможність на міжнародній арені.

Вивчення курсу дає основу уявлення про систему державного управління, рівень конкурентоспроможності країни, а також дозволяє виявити об'єктивну необхідність запровадження європейської моделі державної служби.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (формування уявлення про основні положення теорій державної служби, категорії у сфері державної служби, концептуальні засади правового статусу державного службовця);

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння конституційних основ побудови системи органів державної влади і місцевого самоврядування; основних етапів проходження державної служби в Україні та засад здійснення антикорупційної політики);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості виконання аналізу основних положень провадження державної служби у країнах світу, нормативно-правових актів у сфері державної служби);

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області взаємовідносин громадян, їх об'єднань із органами та посадовими особами публічної влади, провадження та процедури розгляду питань в державних органах та органах місцевого самоврядування);

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом виконання творчих робіт, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до підвищення ефективності функціонування державної служби та роботи працівників органів державної влади).

7. Професійні компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері державної служби, що пов'язані з реалізацією державної політики, управлінням публічними ресурсами, розробкою та виконанням нормативно-правових актів, а також забезпеченням ефективного функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування.

Спеціальні компетентності:

1. Знання основ державного управління, принципів організації державної служби, її правових та інституційних засад.

2. Вміння аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти, що регулюють діяльність державних органів, оцінювати їхній вплив на суспільні процеси.

3. Навички стратегічного планування, формування та реалізації державної політики, управління державними програмами та проектами.

4. Здатність приймати ефективні управлінські рішення, розробляти заходи щодо підвищення ефективності державного управління та надання публічних послуг.

5. Уміння здійснювати аналітичну та експертну діяльність у сфері державного управління, використовувати сучасні методи аналізу, прогнозування та оцінки політичних і соціально-економічних процесів.

6. Знання механізмів взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з громадськими організаціями, міжнародними установами та приватним сектором.

Результати навчання:

1. Аналізувати та оцінювати ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, розробляти рекомендації щодо їхнього вдосконалення.

2. Використовувати сучасні методи державного управління та адміністрування для підвищення якості прийняття рішень і надання публічних послуг.

3. Формувати пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази державної служби на основі аналізу законодавчих актів та їхньої практичної реалізації.

4. Застосовувати ефективні комунікаційні технології у взаємодії з громадськістю, міжнародними партнерами та іншими учасниками державного управління.

5. Використовувати інструменти електронного урядування та цифрових технологій для підвищення прозорості, відкритості та ефективності державного управління.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Ефективна державна служба є одним із найважливіших чинників успішної реалізації політичних, економічних, соціальних та антикризових програм в Україні.

Якщо у вас зростає потреба в інформації про сучасні перетворення у сфері державної служби в Україні, питання професіоналізації державних службовців, дієве публічне управління, що відповідає вимогам сучасності та європейським стандартам і принципам належного врядування, саме курс «Державна служба» допоможе знайти відповіді на важливі питання успішної європейської інтеграції України.

Від здобувачів очікується: розуміння основ проходження державної служби.

Перша частина курсу присвячена вивченню загальнонаукових засад теорії державної служби, а інша частина курсу охоплює вивчення правових та організаційних основ державної служби.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті і під час особистого спілкування.

Огляд курсу

Цей курс дає студентам глибоке розуміння головних завдань державної служби, основних засад функціонування інститутів держави.

Курс складається з однієї лекції раз у два тижні і одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та виконанням творчих робіт. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії.

Ресурси курсу

Ресурси курсу "Державна служба" включають навчальні матеріали, лекції, підручники, статті та відеоматеріали, що висвітлюють основи організації та функціонування державних органів, правові норми, етику державної служби, а також принципи управління та лідерства. Додатково, можуть бути доступні практичні завдання, кейс-стаді, дискусії та вебінари з експертами для розвитку навичок, необхідних для ефективної роботи в державних установах.

Теми курсу

Тема 1 Теоретичні засади державної служби. Державна служба: наука, освіта, професійна діяльність, галузь законодавства, спеціальність вищої школи. Соціальна обумовленість виникнення державної служби. Понятійно-категорійний апарат державної служби. Значення і роль державної служби в умовах державотворення України.

Тема 2. Історія виникнення та розвитку державної служби. Феномен державної служби у світовій державотворчій практиці. Виникнення та організація служби на українських землях у період середньовіччя (XI-XVII ст.).

Тема 3. Правовий статус державного службовця. Права та обов'язки державного службовця. Спеціальні обмеження. Політична неупередженість. Виконання наказу (розпорядження), доручення. Захист права на державну службу

Тема 4. Правове регулювання державної служби. Основні Закони. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної

відповідальності в державному управлінні.

Тема 5. Управління державною службою. Система управління державною службою. Здійснення державної кадрової політики. Контроль та нагляд за реалізацією функцій системи управління державною службою.

Тема 6. Формування та реалізація державно-службових відносин. Служба управління персоналом державного органу. Умови виникнення державно-службових відносин. Особливості проходження державної служби та ранги державних службовців. Оплата праці, заохочення та соціальні гарантії в сфері державної служби.

Тема 7. Особистість державного службовця в професійній діяльності. Загальнокультурні і особистісні чинники в діяльності державного службовця. Репутація, авторитет і імідж державних службовців. Типи особистості держслужбовця, які визначають його професійне поведінку на робочому місці

Тема 8. Керівник у системі державної служби. Інститут керівника державної служби. Лідерство в команді. Нові моделі лідерства.

Тема 9. Відповідальність державних службовців. Службова дисципліна: поняття, обов'язки керівника та державного службовця щодо її дотримання. Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни. Обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни. Дисциплінарні проступки. Дисциплінарні стягнення.

Тема 10. Етика поведінки державного службовця. Поняття та сутність етики державного службовця. Моральні засади службової дисципліни. Правове забезпечення етики поведінки державного службовця. Конфлікти в системі державної служби. Поняття іміджу державного службовця. Особиста тектологія (самоменеджмент) як самоорганізація, саморегулювання, самовиховання.

Тема 11. Корупція як соціально-правове явище. Поняття корупції. Причини корупції. Наслідки корупції. Завдання емпіричного вивчення корупції. Правові основи запобігання корупції. Поняття і класифікація основних принципів запобігання та протидії корупції.

Практичні заняття

Практичні заняття з курсу "Державна служба" спрямовані на набуття реальних навичок, необхідних для роботи в державних органах. Вони включають аналіз конкретних кейсів, вирішення управлінських завдань, симуляції реальних ситуацій, розробку проектів та документів, що стосуються державної служби. Студенти можуть брати участь у рольових іграх, дискусіях, а також виконувати практичні вправи, що дозволяють застосувати теоретичні знання в умовах реального життя. Це допомагає поглибити розуміння функціонування державних установ та розвинути навички комунікації, управління та прийняття рішень.

Індивідуальні завдання

В якості індивідуального навчально-дослідного завдання під час вивчення курсу «Державна служба» пропонується наступне, що дозволяє поглибити ступінь засвоєння студентами теоретичного матеріалу:

1. Формування словника термінів у сфері державної служби
2. Порівняльний аналіз діяльності державних службовців в Україні та світі
3. Характеристика законодавчого підґрунтя державної служби у цифрах та схемах
4. Написання та опублікування тез доповідей

Правила оцінювання

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-prokontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль	Мах кількість балів	
Усне опитування	15	
Виконання практичних завдань	25	
Тестові завдання за темами курсу	20	
Підсумок	60	

Визначення назви за державною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬН О - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням:

https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polo_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.